



Uchwała nr 2015
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 22 lutego 2017 r.

***w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu,
określających zasady tworzenia programów kształcenia
dla określonych kierunków, profili i poziomów kształcenia studiów wyższych***

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1842 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1596) w sprawie warunków prowadzenia studiów Senat Uniwersytetu w Białymstoku ustala wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, określające zasady tworzenia programów kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu/profilu kształcenia studiów wyższych.

Program kształcenia

§ 1

1. Program kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.
2. Program kształcenia dla każdego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia prowadzonego przez wydział uchwała rada wydziału, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego.
3. W przypadku kierunku prowadzonego przez co najmniej dwie podstawowe jednostki organizacyjne uchwałą, o której mowa w ust. 2, podejmują rady wszystkich jednostek prowadzących kształcenie, po zasięgnięciu opinii odpowiednich organów samorządu studentów każdej z jednostek.
4. Podstawowe jednostki organizacyjne prowadzące kierunki studiów uwzględniają w programach kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.

Efekty kształcenia

§ 2

1. Podstawowe jednostki organizacyjne, projektując zakładane efekty kształcenia dla programu kształcenia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, uwzględniają efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia w programie kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów:

- 1) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
- 2) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.
3. Opis zakładanych efektów kształcenia, o których mowa w ust. 2, zawiera również efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego.
4. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna prowadzi studia na danym kierunku i poziomie kształcenia na profilach: ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu kształcenia.
5. Wzór opisu efektów kształcenia określa Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

Program studiów – wymagania ogólne

§ 3

1. W oparciu o zdefiniowane efekty kształcenia podstawowe jednostki organizacyjne tworzą programy studiów stanowiące opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.
2. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, w tym zajęć w języku obcym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Modułami do wyboru mogą być moduły specjalności.
3. Mając na względzie umiędzynarodowienie procesu kształcenia program studiów przewiduje obowiązek lub możliwość zaliczenia przez studenta zajęć w języku obcym, niezależnie od zajęć językowych prowadzonych w formie lektoratów. Zajęcia te mogą być realizowane w ramach modułów, o których mowa w ust. 2 w wymiarze ustalonym przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej
4. Zaliczenie zajęć w języku obcym, o których mowa w ust. 3, student może zrealizować również poprzez zaliczenie zajęć, o których mowa w § 6 ust. 2.
5. Program studiów, dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia, określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.
6. Co najmniej połowa programu studiów stacjonarnych musi być realizowana w postaci zajęć dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
7. Dobór form zajęć dydaktycznych, ich organizacja, w tym proporcje pomiędzy liczbą godzin poszczególnych form prowadzonych zajęć, powinny zapewniać osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów kształcenia, w tym szczególnie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.
8. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
9. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
10. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia w każdej z tych form

studiów.

11. Liczba punktów ECTS wymagana programem studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów wynosi nie mniej niż:
 - 1) 180 – dla studiów pierwszego stopnia,
 - 2) 120 – dla studiów drugiego stopnia,
 - 3) 300 – dla jednolitych studiów magisterskich.

Program studiów – wymagania szczegółowe

§ 4

1. Podstawowe jednostki organizacyjne w programie studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określają:
 - 1) nazwę jednostki prowadzącej kierunek,
 - 2) nazwę kierunku/specjalności studiów,
 - 3) poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie),
 - 4) profil kształcenia (ogólnoakademicki/praktyczny),
 - 5) formę studiów (stacjonarne/niestacjonarne),
 - 6) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia,
 - 7) moduły zajęć (zajęcia lub grupy zajęć) wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS,
 - 8) sposoby weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia,
 - 9) plan studiów (odrębny dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej) uwzględniający moduły zajęć, o których mowa w pkt 7 (z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi), a w przypadku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich – również wymiar zajęć z wychowania fizycznego; zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS,
 - 10) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
 - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
 - b) z zakresu nauk podstawowych, właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia,
 - c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych,
 - 11) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych,
 - 12) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego,
 - 13) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych w języku obcym,
 - 14) procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów do wyboru, w liczbie punktów ECTS, o której mowa w pkt 6,
 - 15) wymiar, zasady, formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS – dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje realizację praktyk,
 - 16) procentowy udział liczby punktów ECTS przypisanych każdemu obszarowi kształcenia, w liczbie punktów ECTS, o której mowa w pkt 6 – w przypadku programu studiów kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia,

- 17) procentowy udział liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym dziedzinom nauki w liczbie punktów ECTS, o której mowa w pkt 6,
 - 18) warunki ukończenia studiów (zasady dopuszczania do egzaminu dyplomowego, zakres i sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego) oraz uzyskany tytuł zawodowy.
2. Wzór programu studiów określa Załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.
 3. Wzór planu studiów określa Załącznik nr 3 do niniejszej Uchwały.
 4. W celu sprawdzenia, czy wszystkie założone w programie efekty kształcenia mogą być uzyskane w wyniku realizacji modułów kształcenia przewidzianych programem studiów, wydział sporządza matrycę efektów kształcenia. Matryca odzwierciedla relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia, a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów programu studiów. Wzór matrycy efektów kształcenia określa Załącznik nr 4 do niniejszej Uchwały.
 5. Program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia stanowi podstawę do opracowania przez koordynatora przedmiotu i prowadzących zajęcia sylabusu przedmiotu, w systemie USOSweb. Opracowany przez koordynatora przedmiotu i prowadzących zajęcia sylabus składany jest w jednostce prowadzącej kształcenie na danym kierunku. Wzór sylabusu przedmiotu określa Załącznik nr 5 do niniejszej Uchwały.

Punkty ECTS

§ 5

1. Punkty ECTS są to przyporządkowane poszczególnym modułom/przedmiotom punkty zaliczeniowe, wyrażające średni nakład pracy studenta związany z uzyskaniem założonych dla tych zajęć i modułów efektów kształcenia, przy czym jeden pkt ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom pracy studenta.
2. Punkty ECTS przyporządkowuje się poszczególnym modułom/przedmiotom, a nie formom zajęć dydaktycznych, służących ich realizacji.
3. Liczba godzin pracy studenta obejmuje udział w różnych formach zorganizowanych przez uczelnię zajęć z udziałem nauczycieli akademickich (godziny kontaktowe) oraz czas poświęcony na samodzielną pracę studenta, tj. przygotowanie się do zajęć, wykonanie zadań, które mogą być realizowane poza uczelnią (np. wykonanie projektów, przygotowanie innych samodzielnych prac), przygotowanie się do kolokwium i egzaminów. Liczba godzin pracy studenta powinna być szacowana z uwzględnieniem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez przeciętnego studenta realizującego przedmiot.
4. Punkty ECTS przyznaje się za zaliczenie każdego modułu/przedmiotu przewidzianego w planie studiów, z wyłączeniem zajęć z wychowania fizycznego.
5. Student uzyskuje punkty ECTS przyporządkowane danemu modułowi/przedmiotowi, jeżeli spełni wszystkie określone w programie studiów wymagania oraz osiągnie założone dla tego modułu/przedmiotu efekty kształcenia, przy czym liczba uzyskanych punktów ECTS nie zależy od uzyskanej przez studenta oceny.
6. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów do zaliczenia każdego semestru wynosi nie mniej niż 30.

Wskaźniki ilościowe dotyczące programu studiów

§ 6

1. Program studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, przewiduje zajęcia z języka obcego w wymiarze nie mniejszym niż:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia – minimum 120 godzin lektoratu, za które student może uzyskać 6 pkt ECTS, kończących się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu

- Opisu Kształcenia Językowego,
- 2) na studiach drugiego stopnia – minimum 60 godzin, w tym 30 godzin lektoratu, za które student może uzyskać 2 pkt ECTS, kończących się egzaminem na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz 30 godzin zajęć prowadzonych w formie specjalistycznego warsztatu językowego, za które student może uzyskać 2 pkt ECTS, kończących się zaliczeniem na ocenę. Zajęcia w ramach specjalistycznych warsztatów językowych mogą być prowadzone przez pracowników SPNJO lub pracowników wydziału. Decyzję w sprawie obsady zajęć podejmuje dziekan,
 - 3) na jednolitych studiach magisterskich – minimum 120 godzin, za które student może uzyskać 6 pkt ECTS, kończących się egzaminem na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
2. Zajęcia, o których mowa w § 3 ust. 3, student może zaliczyć również poprzez:
- 1) realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach:
 - a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych,
 - b) programu Erasmus+,
 - c) prowadzonych przez profesora wizytującego,
 - d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym,
 - e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym,
 - f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów,
 - 2) realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST.
3. Za równoznaczne ze spełnieniem obowiązku, o którym mowa w § 3 ust. 3 uznaje się realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy – w okresie nie krótszym niż 3 miesiące.
4. Liczba punktów ECTS, którą musi uzyskać student na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich, realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, wynosi nie mniej niż 5 pkt ECTS. Wymóg powyższy dotyczy kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne.
5. Program studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, przewiduje realizację zajęć z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zasad zarządzania zasobami własności intelektualnej, którym należy przypisać nie mniej niż 1 pkt ECTS.
6. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za zajęcia z zakresu technologii informacyjnej, nie może być mniejsza niż 1 pkt ECTS. Treści programowe tego przedmiotu powinny uwzględniać zagadnienia, metody i narzędzia z zakresu technologii informacyjnej, związane ze specyfiką danego kierunku studiów.
7. Program studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich przewiduje realizację zajęć z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 30 godzin. W przypadku studentów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności realizacja zajęć wychowania fizycznego przewidzianych w planie studiów odbywa się w formie zajęć alternatywnych zorganizowanych przez uczelnię.

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

§ 7

1. Program kształcenia dla kierunku oferującego specjalność nauczycielską uwzględnia wymogi określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Na kierunku nieoferującym specjalności nauczycielskiej dydaktyka przedmiotowa, stanowiąca część programu kształcenia w ramach przygotowania pedagogicznego, uzyskiwanego w Centrum Edukacji Ustawicznej (CEU), powinna być wyodrębniona w planie studiów jako dodatkowy moduł pod nazwą *Moduł nadobowiązkowy*, realizowany w przypadku wyboru dodatkowej oferty edukacyjnej, proponowanej przez CEU. Dydaktyce przedmiotowej należy przypisać odpowiednią liczbę punktów, nie mniejszą niż 5 pkt ECTS.

Praktyki zawodowe

§ 8

1. Program studiów dla kierunków o profilu praktycznym zapewnia studentom tego kierunku możliwość realizacji praktyk zawodowych w łącznym wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.
2. Program studiów, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, powinien określać w szczególności:
 - 1) cele praktyk wraz z zakładanymi efektami kształcenia,
 - 2) wymiar, formy i zasady odbywania praktyk we właściwych dla danego kierunku studiów instytucjach (niezbędne jest zawarcie stosownych umów lub porozumień).
3. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane z pozostałymi elementami procesu kształcenia tak, aby dawały gwarancję osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
4. Program praktyk powinien uwzględniać opis sposobów weryfikacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla praktyk.

Zasady uruchamiania kierunków, specjalności, poziomów i profili kształcenia

§ 9

1. Program kształcenia, w tym opis zakładanych efektów kształcenia dla każdego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia prowadzonego przez wydział, uchwała rada wydziału, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego.
2. W przypadku kierunku prowadzonego przez co najmniej dwie jednostki organizacyjne uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmują rady wszystkich jednostek prowadzących kształcenie, po zasięgnięciu opinii odpowiednich organów samorządu studentów każdej z jednostek.

§ 10

1. W przypadku tworzenia kierunku studiów wymagana dokumentacja, przedstawiona przez podstawową jednostkę organizacyjną, stanowiąca podstawę do podjęcia przez Senat stosownych uchwał obejmuje:
 - 1) ogólną charakterystykę studiów, tj.:
 - a) nazwę kierunku studiów, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów,
 - b) koncepcję kształcenia, w tym:
 - wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju,
 - przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych

- obszarów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS, koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia,
- wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia,
 - wskazanie tytułu zawodowego nadawanego absolwentom,
- 2) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia,
 - 3) informacje dotyczące podstawowej jednostki organizacyjnej, w tym:
 - a) wskazanie posiadanej przez jednostkę kategorii naukowej,
 - b) opis prowadzonych badań naukowych w dziedzinie nauki związanej z wnioskowanym kierunkiem studiów,
 - c) dane potwierdzające spełnianie wymagań (w przypadku tworzenia kierunku o profilu ogólnoakademickim) w zakresie zapewnienia studentom tego kierunku możliwości:
 - co najmniej przygotowania do prowadzenia badań – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
 - udziału w badaniach – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz wskazanie liczby studentów biorących udział w badaniach,
 - 4) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie (tj. szczegółowe zasady rekrutacji wraz z określeniem planowanego limitu przyjęć),
 - 5) analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
 - 6) informację o ewentualnym wykorzystaniu doświadczeń i wzorców międzynarodowych w pracach mających na celu określenie programu kształcenia,
 - 7) opis sposobów weryfikacji i oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia,
 - 8) uchwałę rady wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia oraz wydziałowego organu samorządu studenckiego, dotyczącą wnioskowanego kierunku,
 - 9) program kształcenia dla danego kierunku studiów, w tym:
 - a) opis zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych sporządzony w formie tabelarycznych odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji w ramach określonego obszaru kształcenia,
 - b) program studiów,
 - 10) opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu kształcenia, w tym:
 - a) wykaz osób proponowanych do minimum kadrowego (wzór wykazu określa Załącznik nr 6 do niniejszej Uchwały) zawierający:
 - imiona i nazwiska oraz numery PESEL, a w przypadku braku PESEL – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - informacje o przewidywanym wymiarze czasu pracy poszczególnych osób oraz terminie podjęcia zatrudnienia w uczelni,
 - informacje o dorobku naukowym wraz z wykazem publikacji, a w przypadku kierunku o profilu praktycznym – opis doświadczenia zawodowego, zdobytego poza uczelnią,
 - oświadczenia osób proponowanych do minimum kadrowego o możliwości zaliczenia ich do tego minimum kadrowego w przypadku uzyskania uprawnienia do prowadzenia wnioskowanego kierunku studiów wraz z informacją

- o aktualnym zaliczeniu do minimum kadrowego (wzór oświadczenia określa Załącznik nr 7 do niniejszej Uchwały),
- b) wykaz nauczycieli akademickich, przewidzianych do realizacji zajęć dydaktycznych na wnioskowanym kierunku obejmujący:
 - informacje o planowanym dla poszczególnych osób wymiarze zajęć,
 - informacje o przydziale zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim lub przydziale zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym w przypadku studiów o profilu praktycznym,
 - informacje o spełnieniu warunku prowadzenia zajęć związanych z określoną dyscypliną przez nauczycieli akademickich, posiadających dorobek naukowy w zakresie tej dyscypliny,
 - c) proporcję liczby nauczycieli akademickich proponowanych do minimum kadrowego do przewidywanej liczby studentów,
 - d) kopie porozumień z pracodawcami albo ich deklaracji w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki (jeżeli program studiów przewiduje obowiązek realizacji praktyki),
 - e) informacje na temat infrastruktury, którą dysponuje podstawowa jednostka organizacyjna, w tym szczegółowy opis sal dydaktycznych, laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia,
 - f) informacje na temat zapewnienia możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych zasobów wiedzy,
- 11) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów (sporządzoną zgodnie z wzorem określonym w odrębnych przepisach) obejmującą: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia ze wskazaniem źródeł ich finansowania, określenie konsekwencji utworzenia wnioskowanego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych).
2. W przypadku tworzenia kierunku studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 11 ust. 3 i 5 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, poza dokumentacją wskazaną w ust. 1, do wniosku przedkładanego ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego o nadanie podstawowej jednostce organizacyjnej uprawnień do prowadzenia kierunku należy dołączyć:
- 1) kopię uchwały Senatu w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz uchwały o przyjęciu przez Senat zakładanych efektów kształcenia,
 - 2) kopie dokumentów potwierdzających uzyskanie przez osoby proponowane do minimum kadrowego tytułu zawodowego, stopnia naukowego, uprawnienia równoważnego z uprawnieniami doktora habilitowanego a w przypadku, gdy tytuł zawodowy, stopień naukowy lub tytuł naukowy został uzyskany za granicą – kopie dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego,
 - 3) kopię dokumentacji potwierdzającej dysponowanie infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach od dnia rozpoczęcia kształcenia,
 - 4) opis zasobów bibliotecznych, obejmujących literaturę zalecaną na wnioskowanym kierunku studiów, do których uczelnia zapewni dostęp.
3. W przypadku ubiegania się o przywrócenie jednostce organizacyjnej uczelni zawieszonych uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, wniosek powinien zawierać wszystkie informacje i dokumenty określone w ust. 1 i ust. 2.

4. Senat podejmuje uchwały w sprawie utworzenia kierunków studiów i określenia efektów kształcenia w terminie do 31 stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie.
5. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 i 2, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu.

§ 11

1. W przypadku tworzenia specjalności na prowadzonym kierunku studiów, dziekan wydziału przedstawia Senatowi wniosek wraz z uzasadnieniem i dokumentacją tworzonej specjalności, obejmującą:
 - 1) uchwałę rady wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia oraz wydziałowego organu samorządu studenckiego,
 - 2) program studiów, w tym plan studiów,
 - 3) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć,
 - 4) informację o proporcji liczby nauczycieli akademickich, zaliczanych do minimum kadrowego do planowanej liczby studentów na danym kierunku studiów, z uwzględnieniem planowanej liczby studentów na tworzonej specjalności,
 - 5) analizę finansową prowadzenia kierunku z uwzględnieniem tworzonej specjalności (sporządzoną według wzoru określonego w odrębnych przepisach), obejmującą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia specjalności ze wskazaniem źródeł ich finansowania, określenie wpływu tworzonej specjalności na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (planowane obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych),
 - 6) proponowany limit przyjęć na kierunek, uwzględniający tworzoną specjalność wraz z opisem wpływu planowanej liczby studentów specjalności w pełnym cyklu kształcenia na ogólną liczbę studentów wydziału.
2. Senat podejmuje uchwały w sprawie uruchomienia nowych specjalności do 30 kwietnia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie, z zastrzeżeniem, że uruchomienie specjalności nie powoduje zmiany efektów kształcenia określonych dla kierunku.
3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu, na którym procedowane będzie powołanie nowej specjalności.

§ 12

1. W przypadku złożenia przez jednostkę organizacyjną wniosku w sprawie prowadzenia kierunku studiów/specjalności w języku obcym, dziekan przedkłada Senatowi niżej wymienioną dokumentację:
 - 1) uchwałę rady wydziału,
 - 2) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć,
 - 3) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów, określającą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia, możliwości finansowania ze wskazaniem źródeł, wpływ tworzonego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych),
 - 4) efekty kształcenia określone dla danego kierunku studiów stosowną uchwałą Senatu – w wersji obcojęzycznej,
 - 5) program studiów i plan studiów – w wersji obcojęzycznej,
 - 6) sylwetkę absolwenta – w wersji obcojęzycznej,
 - 7) zasady rekrutacji – w wersji polskiej i obcojęzycznej.

2. Poza dokumentacją wymienioną w ust. 1, jednostka prowadząca obcojęzyczny kierunek studiów jest zobowiązana do opracowania sylabusów przedmiotów w wersji obcojęzycznej.

Zmiany w programach kształcenia

§ 13

1. Podstawowa jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów, w celu doskonalenia programu kształcenia, może dokonywać w nim zmian, w tym w zakresie zakładanych efektów kształcenia, właściwych dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, dokonywać zmian w zakresie:
 - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia,
 - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia, określonych przez Senat uczelni, aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku dokonywania zmian, o których mowa w ust. 2 w programach kształcenia dla kierunku prowadzonego w dniu 10 października 2014 r., tj. w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, za punkt odniesienia przyjmuje się programy kształcenia obowiązujące w dniu 10 października 2014 r.
4. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez Senat.
5. W przypadku zmian efektów kształcenia przedłożona wraz z wnioskiem dziekana dokumentacja obejmuje:
 - 1) uchwałę podstawowej jednostki organizacyjnej, zawierającą wskazanie proponowanych zmian w zakresie zakładanych efektów kształcenia wraz ze szczegółowym ich uzasadnieniem oraz opinią wydziałowego organu samorządu studenckiego,
 - 2) projekt jednolitych efektów kształcenia,
 - 3) program studiów i plan studiów, uwzględniający korekty wynikające ze zmiany efektów kształcenia.
6. Podstawowa jednostka organizacyjna może dokonywać w programie kształcenia również zmian:
 - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, a także form i metod prowadzenia zajęć,
 - 2) koniecznych do:
 - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
 - b) dostosowania programu kształcenia do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
7. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w:
 - 1) ust. 1 i 2 są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia,
 - 2) ust. 6 mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
8. Zmiany w programach kształcenia powinny być uchwalone przez rady podstawowych jednostek organizacyjnych, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego, nie później niż na:
 - 1) 5 miesięcy przed rozpoczęciem cyklu kształcenia, dla którego program będzie obowiązywał – w przypadku zmian w zakresie kierunkowych efektów kształcenia,